

Motion till riksdagen

1988/89:Ub523

av Lars Sundin (fp)

Förskolläroarutbildning i Borås

Bakgrund

Riksdagen fattade under våren 1984 beslut om avveckling av förskolläroar- och fritidspedagoglinjerna vid högskolan i Borås. Det huvudsakliga motivet härför angavs vara en för landet i sin helhet alltför hög utbildningsvolym i relation till arbetsmarknaden.

Vid upprepade tillfällen har påtalats att de bedömningar som låg till grund för beslutet inte var korrekta och att en brist på behöriga förskolläroare i Borås och dess närregion gjort sig märkbar.

Utbildningen i Borås startade redan 1965 och omfattade läsåret 1983/84 120 nybörjarplatser på förskolläroarlinjen och 30 nybörjarplatser på fritidspedagoglinjen. Utbildningens längd varierade för olika studerandegrupper mellan 50 och 100 poäng.

Utlokaliserad utbildning

I anslagsframställningar och på annat sätt har alltsedan avvecklingen av de båda linjerna argumenterats för att utbildningen åter skall kunna erbjudas i Borås. Styrelsen för högskolan i Borås har under de senaste åren valt att i framställningarna anhålla att en studerandegrupp om 30 elever på förskolläroarlinjen skall utlokaliseras till Borås från Göteborgs universitet.

Att en utbildning på detta sätt utlokaliseras innebär att Göteborgs universitet är huvudman för utbildningen. Det är således universitetets lärare, som sköter undervisningen i Borås, det är universitetets linjenämnd som beslutar om utbildningens innehåll och det är universitetet som disponerar anvisade medel. Universitets- och högskoleämbetet förde i sin anslagsframställning för 1987/88 fram högskolans förslag, vilket resulterade i en tillfällig ökning (60 platser på förskolläroarlinjen 100 p.) av antalet nybörjarplatser vid Göteborgs universitet. Efter överläggningar mellan högskolan i Borås och universitetet beslutades att en 30-grupp studerande på förskolläroarlinjen skulle utlokaliseras till Borås höstterminen 1987.

Den tillfälliga ökningen av antalet platser i Göteborg ersattes inför 1988/89 med en uppräknig av planeringsramen med 30 platser. Även inför detta budgetår fattades i samråd mellan högskolorna beslut om utlokalisering och ytterligare en 30-grupp studerande påbörjade således hösten 1988 sin utbildning i Borås.

Universitets- och högskoleämbetet har i anslagsframställning för 1989/90

föreslagit en utökning av planeringsramen för förskollärlinjen med 60 platser vid Göteborgs universitet. Av dessa föreslås 30 platser blir utlokaliserade till Borås.

Mot. 1988/89
Ub523

Fr.o.m. läsåret 1988/89 har förskollärarytbildningen återupptagits i Uppsala, där också grundskollärlinjen inrättats. Vad gäller utlokaliseringen till Borås från Göteborgs universitet har däremot inga beslut fattats av riksdag eller regering. Utlokaliseringen har kommit till stånd genom lokala överläggningar mellan enheterna.

Behovet av förskollärare

Socialcheferna i Alingsås, Borås, Marks och Ulricehamns kommuner har i skrivelse i september till högskolan i Borås styrelse redovisat planeringen för en kraftig utbyggnad av barnomsorgen för att uppnå full behovstäckning i enlighet med riksdagens beslut. I skrivelsen rapporteras betydande svårigheter att redan i dagsläget rekrytera utbildad personal till barnomsorgsverksamheten. Situationen har sedan dess ytterligare förvärrats och samma svårigheter att rekrytera behörig personal rapporteras från övriga kommuner i Sjuhäradsbygden, Herrljunga, Svenljunga, Tranemo och Vårgårda. Under de närmaste åren beräknas behovet av förskollärare och fritidspedagoger komma att uppgå till 350–400. Det förefaller enligt socialcheferna finnas en uppenbar risk att planerade nya institutioner inte kommer att kunna tas i bruk eller att de får bedriva reducerad verksamhet.

Som ett exempel på den snabba utbyggnadstakten och behovet av förskollärare kan nämnas att Borås kommun under de två senaste åren inrättat 82 nya tjänster som förskollärare.

Bristen på behöriga förskollärare i Borås och Sjuhäradsbygden är således mycket stor och väl dokumenterad. Med hänsyn till den geografiska bundenheten hos de studerande, såväl vid rekrytering till utbildningen, som vid utträdet på arbetsmarknaden, måste utbildningen kunna erbjudas i Borås. Efterfrågan från de studerande har också ökat markant och till höstens 30 platser sökte 152 utbildningen i Borås i första hand.

Återinrättande av förskollärlinjen i Borås

Mot denna bakgrund är det ytterst angeläget att reguljär förskollärlinje- och fritidspedagogutbildning återupptas vid högskolan i Borås. Den nu pågående verksamheten med från Göteborgs universitet utlokaliserad utbildning kan innebära en viss förbättring av personalsituationen inom barnomsorgen – de första studerande inom ramen för utbildningen utexamineras hösten 1989. Även om samarbetet med Göteborgs universitet har fungerat bra, innebär dock denna form av utbildning många praktiska problem vad gäller t.ex. lokal- och utrustningsfrågor, lärarbemanning m.m. En utlokalisering innebär merkostnader för utbildningen i form av resor och traktamenten, viss dubblering av utrustning och biblioteksresurser.

Der är min uppfattning att antalet nybörjarplatser på förskollärlinjen i Borås bör ökas till minst 60 med hänsyn till arbetsmarknadsbehovet.

Det finns således ett flertal skäl till att utbildningar inom barnomsorgsområdet, i första hand förskollärlinjen, skall återinföras vid högskolan:

- ett väl dokumenterat behov av utbildad personal i regionen
- stor efterfrågan från de studerandes sida
- tillgång till ändamålsenliga lokaler
- tillgång till vissa basresurser vad avser till utbildningen (utrustning och biblioteksresurser, som dock behöver kompletteras)
- i jämförelse med utlokaliserad utbildning lägre kostnader.

Mot. 1988/89

Ub523

En förutsättning för att utbildningen vid ett återinförande i Borås skall kunna hålla god kvalitet är att antalet nybörjarplatser uppgår till minst 60 per läsår.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en omlokalisering av 60 utbildningsplatser till en förskollärlinje i Borås,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att högskolan i Borås skall ges ansvar för förskollärlinjen i Borås.

Stockholm den 18 januari 1989

Lars Sundin (fp)